

2007. a EESTI KEELE TEISE KEELENA RIIGIEKSAMI ANALÜÜS

Kristi Saarlo, lektor/vanemteadur, Tallinna Ülikool

1. RIIGIEKSAMI EESMÄRGID JA RIIGIEKSAMITÖÖ PÕHIANDMED

Eesti keele kui teise keele riigieksami eesmärgid lähtuvad haridusministri 16. novembri 2006. a määruse nr 40 „Õpitulemuste välishindamise põhimõtted, riigieksamitööde, põhikooli lõpueksamitööde ja üleriigiliste tasemetööde koostamise, hindamise ja tulemuste analüüsi alused“ sätestatud õpitulemuste välishindamise süsteemi eesmärkidest ning riigieksamile esitatavatest nõuetest:

- 1) hinnata põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas määratletud õpitulemuste saavutatust gümnaasiumiastme lõpus;
- 2) anda koolile ning õpetajatele võimalus hinnata oma õpilaste õpitulemusi üleriigilisel taustal;
- 3) suunata gümnaasiumi riigieksamate sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 4) siduda järjestikuseid haridusastmeid ja -tasemeid;
- 5) anda välishindamise tulemuste põhjal tagasisidet kõigile asjast huvitatud osapooltele ning võimaldada kavandada ja teha muudatusi riiklikus õppekavas, õppekirjanduses, õpetajate täienduskoolituses, võimaldada suunata vastavat arendustööd.

Riigieksamitöö koostamisel peetakse eesmärgiks kontrollida eesti keele kui teise keele alaseid pädevusi nelja osaoskuse (kirjutamine, kuulamine, lugemine ja rääkimine) ning keele struktuuri tundmise kaudu.

Kõigil eksamiosadel on võrdne kaal: maksimaalne punktide arv iga osa eest 20, seega eksamil on maksimaalselt võimalik saada 100 punkti (vt tabel 1).

	Ülesannete arv	Küsimuste arv	Maksimaalne punktisumma	Aeg (min)
Kirjutamine	2		20	90
Kuulamine	4	$5 + 5 + 5 + 5 = 20$	20	40
Lugemine	3	$5 + 10 + 5 = 20$	20	50
Keelestruktuur	2	$10 + 10 = 20$	20	40
Rääkimine	3		20	20

Tabel 1. 2007. aasta eesti keele kui teise keele riigieksami osad

Eesti keele kui teise keele riigieksamitöö koosneb kahest osast: kirjalikust ja suulisest. Eksami kirjalik osa koosneb kirjutamis-, kuulamis-, lugemis- ja keelestruktuuri osast. Suuline osa koosneb sissejuhatavast lühivestlusest eksaminandi ja intervjuueerija vahel (mida ei hinnata), pildi kirjeldamisest ja täpsustavatele küsimustele vastamisest, diskussioonist ning otsustamisest.

Objektiivselt hinnatavad osad (kuulamis-, lugemis- ja keelestruktuuri osa) kokku koosnesid 2007. a eesti keele kui teise keele riigieksamitöös 60 üksikküsimusest (vt tabel 1).

Kirjaliku ja suulise väljendusoskuse hindamiseks kasutati vastavaid hindamisskaalasid (vt REKKi kodulehekülge).

2. EKSAMIL OSALEJATE ANDMED JA EKSAMITÖÖ TULEMUSED

2007. aasta eesti keele riigieksami põhieksamil osales 4821 eksaminandi, kellest vene õppekeelega koolide lõpetajad moodustasid valdava osa ehk 98%, eesti õppekeelega koolide lõpetajad 1,7%, muu (eesti-vene) õppekeelega koolidest 0,3%.

	2004	2005	2006	2007
Eksaminandide arv	5131	5152	5082	4821
Kõrgeim tulemus ¹	100	100	100	100
Madalaim tulemus	0	0	0	0
Keskmine sooritusprotsent	64,4	62,5	63,5	63,2

Tabel 2. Eesti keele kui teise keele riigieksami üldstatistika 2004–2007

Viimasel kolmel aastal on eksaminandide arv kahanenud, eksami keskmine tulemus on aga püsinud ligikaudu samal tasemel.

	Üldine M/N	Gümnaasium ² / Täiskasvanute gümnaasium	Kutse- õppe- asutus	Suur- linna kool ³	Maa- konna- kesku- se kool	Valla- ja väike- linna kool	Teenin- duspiir- konnata kool ⁴	Eesti õppe- keelega kool	Vene õppe- keelega kool
Eksami- nandide arv	4821 2357 (48,9%) / 2464 (51,1%)	3252 (67,5%) / 143 (3,0%)	1424 (29,5%)	2322 (71,8%)	153 (4,7%)	401 (12,4%)	360 (11,1%)	81 (1,7%)	4724 (98,0%)
Keskmine tulemus	63,2 56,8 / 69,4	73,7 / 47,2	40,9	72,9	77,3	71,4	81,2	73,6	63,0
Keskmise tulemuse usaldus- vahemik ⁵	62,5–63,9 55,8–57,7 / 68,5–70,2	73,1–74,3 / 43,2–51,1	40,0– 41,9	72,2– 73,6	74,7– 79,9	69,7– 73,1	79,8– 82,5	68,9– 78,4	62,3– 63,7
Madalaim tulemus	0 0 / 10	14 / 12	0	16	28	18	27	31	0
Kõrgeim tulemus	100 99 / 100	100 / 100	97	100	99	100	99	100	100
Standard- hälve ⁶	23,4 23,6 / 21,5	17,5 / 24,0	18,1	17,6	16,2	17,3	13,0	21,3	23,4

Tabel 3. Eksami tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

¹ Tulemus punktides näitab ka tulemust protsentides

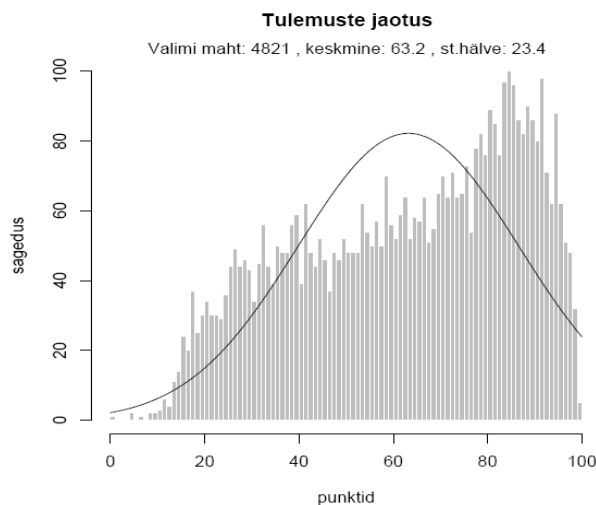
² Päevase õppevormiga gümnaasium

³ Määruse mõistes Tallinn, Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve

⁴ Teeninduspiirkonnata päevase õppevormiga üldhariduskool

⁵ Alumine ja ülemine piir tähistavad keskväärtuse usaldusvahemikku (UV) usaldusnivool 95%. Kui kahel usaldusvahemikul on olemas ühisosa, siis ei saa öelda, et keskmiste erinevus on statistiliselt oluline (usaldusnivool 95%)

⁶ Testitulemuste hajuvuse mõõt, mis näitab, kui hajutatud on muutuja väärtused keskväärtuse suhtes

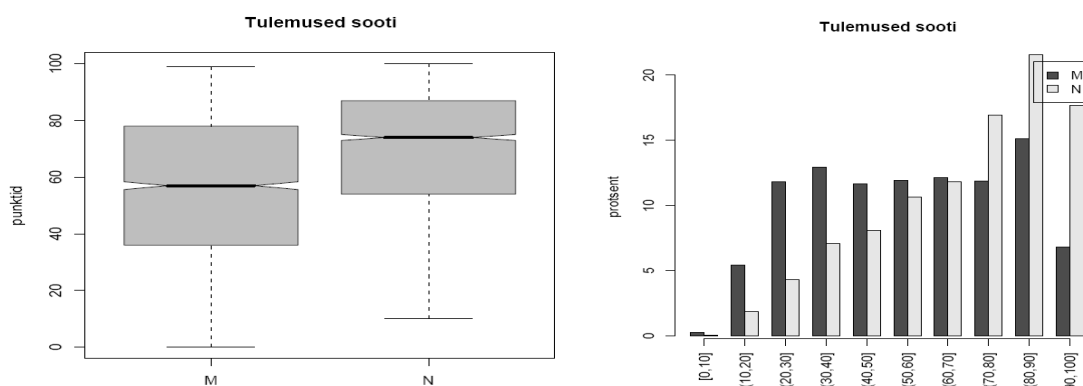
Joonis 1. Eesti keele kui teise keele riigieksami tulemuste jaotuskõver

Nagu tabelist 3 selgub, oli eksamitöö keskmine tulemus oluliselt parem eesti õppekeele koolide lõpetajatel (vt keskmisi tulemusi, samuti keskmiste tulemuste usaldusvahemikke). See võib hüpoteetiliselt toetada väidet, et eesti õppekeele gümnaasiumides oma õpinguid jätkavad vene õppekeele koolidest tulnud noored saavutavad gümnaasiumi lõpuks parema eesti keele oskuse kui vene õppekeele gümnaasiumide lõpetajad. Kuna aga võrreldavate valimite suurus on sedavõrd erinev (98% ja 1,7%), siis edaspidi kooli õppekeele järgi võrdlusi antud analüüsis ei tehta. Küll on aga andmed tabelites olemas.

Naissoost eksaminande oli eksamisooritajate hulgas 51,1% ehk veidi enam kui meessoost eksaminande, keda oli 2007. a 48,9%.

Neidude keskmine tulemus osutus 2007. a 12,6% võrra paremaks noormeeste keskmisest tulemusest. Analüüsides keskmiste tulemuste usaldusvahemikke näeme, et selline erinevus on statistiliselt oluline.

Noormeeste ja neidude tulemuste erinevust ilmestab ka joonis 2, millest näeme keskmiste tulemuste jaotumist ning jaotumist üksikutulemuste kaupa. Erinevused noormeeste ja neidude tulemuste vahel ilmnevad eriti punktivahemikus 100–70, kus neidude tulemused on selgelt paremad.

Joonis 2. Eksami keskmiste tulemuste ja üksikutulemuste jaotumine soo järgi

Eksami sooritas koolitüübist lähtuvalt 3252 (67,5%) gümnaasiumilõpetajat, (vt tabel 3), 1424 (29,5%) kutseõppeasutuse lõpetajat ning 143 (3,0%) täiskasvanute gümnaasiumi lõpetajat. Vahe eri koolitüüpe esindavate eksaminandide keskmiste tulemuste vahel oli väga suur, gümnaasiumide lõpetajate tulemus 73,7 oli nende hulgas parim, järgnes täiskasvanute gümnaasiumide lõpetajate tulemus – 47,2, madalaim oli kutseõppeasutuste tulemus – 40,9. Keskmiste tulemuste usaldusvahemike analüüs näitab, et ka erinevus täiskasvanute gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste tulemuste vahel on statistiliselt oluline. Madalaim tulemus gümnaasiumis oli 14 punkti ning kõrgeim 100 punkti. Kutseõppeasutuste kõrgeim punktiarv ulatus 97ni ning madalaimaks tulemuseks oli 0 punkti. Täiskasvanute gümnaasiumis saadi eksamil minimaalselt 12 ning maksimaalselt 100 punkti. Võrreldes 2006. aastaga on veelgi halvenenud kutseõppeasutuste keskmine näitaja, langedes 2,2% võrra.

Kooli asukohatüübi järgi keskmisi tulemusi analüüsides näeme, et parim on teeninduspiirkonnata koolide tulemus, sellele järgneb maakonnakeskuste koolide, suurlinnakoolide ning valla- ja väikelinna koolide tulemus. Ka statistiliselt on teeninduspiirkonnata koolide tulemuse erinevus asukohatüübi järgi oluline, statistiliselt ei ole erinevus oluline suurlinnakoolide ning valla- ja väikelinna koolide keskmiste tulemuste vahel.

3. 2007. A EESTI KEELE KUI TEISE KEELE RIIGIEKSAMI OSADE ANALÜÜS

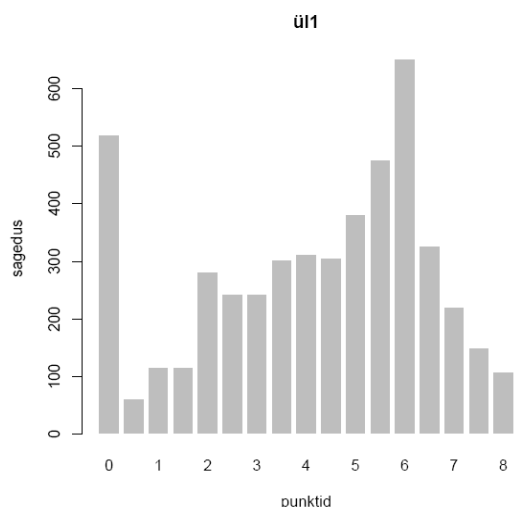
3. 1. Kirjutamisosa

Gümnaasiumi riigikeele eksami kirjutamisosa kestab 90 minutit ja koosneb kahest osast. Kirjutamisosas on eksaminandidel võimalik kirjutada ka mustand. Kirjutamisülesannete eesmärk on kontrollida kirjaliku teksti vormistamisoskust, õiget registrivalikut, oskust täita tööjuhendeid ja instruksioone (vabas vormis avaldus) ning oskust väljendada oma mõtteid, arvamusi ja seisukohti kirjasõnas (teine ülesanne). Mõlemad kirjutamisosa ülesanded kontrollivad eksaminandide oskust kirjutada sidusalt, loogiliselt, arusaadavalt ja eesmärgipäraselt tarbekirja ja loovtööd ning oskust kasutada omandatud sõnavara grammatiliselt õigeid ja mitmesuguseid keelemalle.

Teise ülesande vorm on olnud viimased aastad üldjoontes sama, esimese ülesande struktuur on samuti korduv, ehkki aastati on nõutud eksamil erinevate poolametliku kirja vormide kirjutamist (nt avaldus, taotlus jmt).

Kirjutamisosa kummagi ülesande eest oli võimalik saada kuni kümme punkti. Hinnati nii ülesande täitmist (skaalal 0–5) kui ka keelekasutust (skaalal 0–5) ning punktid liideti. Üldjuhul on ülesande täitmine keelekasutusega tihedalt seotud, st ülesande täielik ja laitmatu täitmine eeldab ka väga head või head keelekasutust. Kui kirjutis on liiga lühike või ei vasta ülesandele, siis pole võimalik keelekasutust adekvaatselt hinnata ja eksaminandi keelekasutust hinnatakse sel juhul 0-ga.

Esimene ülesanne oli vabas vormis avalduse koostamine noorsootöökeskusele ning oma kandidatuuri põhjendamine, et saada väliskülaliste saatjaks rahvusvahelisel folkloorifestivalil. Ette olid antud lähteandmed kuulutuse kujul ja eksaminandid pidid neile andmetele toetudes koostama vabas vormis avalduse, samuti oli ülesande juhises kirjutatud, et eksaminandidel on vaja põhjendada oma sobivust väliskülaliste saatjateks ning soovi tasuta tööd teha. Ka tuletati nagu eelneval aastal meelde oma kontaktandmete kirjutamist. Keeleliselt oli tööjuhise kergesti mõistetav. Kirjutise nõutav pikkus oli umbes 120 sõna.

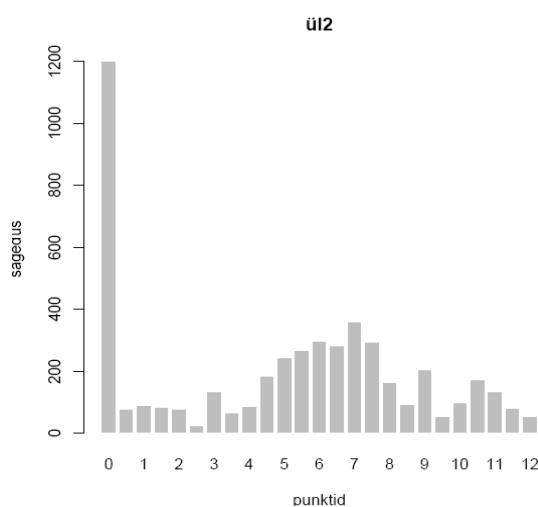

Joonis 3. Kirjutamisosa 1. ülesande tulemuste jaotumine

Kirjutamisosa 1. ülesande tulemuste jaotumist ilmestab joonis 3. Esimese ülesande puhul oli tihti probleemiks pöördumise stiil ja viis. Paljud eksaminandid eelistasid avalduse kirjutamisel kirja stiili ning alustasid pöördumisega avalduses märgitud kontaktisiku poole. Kuna avalduse vorm oli jäetud vabaks, hinnati selline lähenemisenurk vastuvõetavaks. Küll aga esines kultuurikonteksti mittetundmist. Gümnaasiumitasemel ei saa siiski vastuvõetavaks pidada seda, kui üsna tavalist naisenime Ülle, millega ollakse tuttav juba algklassidest, ei tunta ning pöördutakse *härä* Ülle Viksi poole.

Valdavalt olid tekstid sisult sarnased, oma sobivust antud töökohale välismaalaste saatjana põhjendati enamasti sellega, et kirjutaja näol on tegemist suurepärase eesti keele või mitme muu võõrkeele ja kultuuri tundmisega ning tasuta töötamist keelepraktika vajaduse ning vanemate hea majandusliku olukorraga ning sellega, et keelepraktikal ja kogemustel on olulisem roll kui saadaval töötasul.

Teine ülesanne oli argumenteeriv arutlus, mille puhul puudus seekord valikuvõimalus ehk antud oli vaid üks teema, mis osutus aga eksaminandide jaoks keerukaks (vt joonis 4). Arutluse nõutav pikkus oli umbes 160 sõna, tuli arutleda teemal *Elukeskkond on Eestis elamisväärne ja turvaline*.

Joonis 4. Kirjutamisosa 2. ülesande tulemuste jaotumine

Ülesande eduka täitmise takistuseks oli sõnaosa *keskkond*, mis viis nii mõnegi kirjutaja mõtted valele rajale ning pani nad mõtlema sotsiaalse elusfääri asemel loodusele kui keskkonnale, millega seoses on nad nimetatud väljendit peamiselt kuulnud ja millega see sõna seetõttu seostub. Nii mõnigi arutlus oli sel põhjusel lootusetult teemast mööda kirjutatud. Samuti seostus *turvalisus* eksaminandidel nii mõnigi kord turvameeste ja politsei tegevusega. Ülesannet täites piirduti tihti ainult Eesti looduse kirjeldusega ega mõistetud elukeskkonna terminit, esitati peamiselt ainult kas poolt- või vastuväiteid või siis ei põhjendatud oma seisukohti. Ülesande teema oli küllalt intrigeeriv, kutsumaks erinevaid seisukohavõtte. Oli palju eksaminande, kes leidsid, et Eesti ühiskond on elamisväärtne ning siin on küll oma probleemid, kuid siiski on siin elada turvalisem kui näiteks Venemaal. Kuid oli ka neid, kes leidsid, et Eestis ja Eestil puuduvad igasugused perspektiivid ning lihtsam ja parem on kolida mujale. Peamiste sotsiaalsete probleemidena toodi välja tööpuudust ja elamisväärtsete teenimisvõimaluste puudumist ehk madalat palgataset. Samuti oli mõnele eksaminandile probleemiks eesti keele ja õppimisvõimaluste nappus. Nii mõnigi eksaminand kirjutas, et kavatseb küll mõneks ajaks Eestist lahkuda, et leida tööd ja arenguvõimalusi Eestist väljaspool, kuid kavatseb siiski siia naasta. Nii mõneski töös toonitati Eesti kuulumist Euroopa Liitu ja seeläbi arengu- ja majanduspiiride avarumist. Oli eksaminande, kes kirjutasid nn programmilise töö, kus nad kiitsid Eesti kaunist loodust ja vaatamisväärsusi, suuri metsi jne, nimetatud tööd lõppesid tavaliselt kaunis deklaratiivsete lausetega, milles avaldati kas tänu või väljendati tundeid. Nimetatud stiil ei sobi arutlusega ning on seetõttu kohatu. Rohkesti oli ka töid, mille teine ülesanne ei vastanud tekstile esitatud minimaalpikkusele või oli jäetud hoopiski täitmata.

Hindamisjuhendi järgi hinnati ülesande mõistmist, selle eesmärgipärasust, sisukust ja teemakohasust, sõnavara ulatust ja -kasutuse täpsust, registrivalikut, lausestuse mitmekesisust ja grammatilist õigsust.

Kahest ülesandest raskemaks osutus teine ülesanne, mille sooritus ulatus vaid 40,7%-ni, esimese ülesande keskmine sooritusprotsent oli 51,9. Teise ülesande raskusest kõneleb ka tulemuste jaotuskõver joonisel 4, kus ka kajastub täitmata jäänud tööde hulk.

	Üldine M/N	Gümnaasium/ Täiskasvanute gümnaasium	Kutse- õppe- asutus	Suur- linna kool	Maa- konna- kesku- se kool	Valla- ja väike- linna kool	Teenin- duspiir- konnata kool	Eesti õppe- keelega kool	Vene õppe- keelega kool
Eksami- nandide arv	4821 2357(48,9%) /2464 (51,1%)	3252 (67,5%)/ 143 (3,0%)	1424 (29,5%)	2322 (71,8%)	153 (4,7%)	401 (12,4%)	360 (11,1%)	81 (1,7%)	4724 (98,0%)
Keskmine tulemus	9,0 (45,0%) 7,2 (36,0%) / 10,8 (54,0%)	11,6 (58,0%) / 5,2 (26,0%)	3,6 (18,0%)	11,3 (56,5%)	12,1 (60,5%)	11,2 (56,0%)	13,4 (67,0%)	10,9 (54,5%)	9,0 (45,0%)
Keskmise tulemuse usaldus- vahemik	8,9–9,2 6,9–7,4 / 10,6–11,0	11,4–11,7 / 4,4–6,1	3,4–3,8	11,2– 11,5	11,3– 12,9	10,8– 11,6	13,0– 13,8	9,5– 12,4	8,8–9,2
Madalaim tulemus	0 0 / 0	0 / 0	0	0	0	0	2	0	0
Kõrgeim tulemus	20 20 / 20	20 / 20	20	20	20	20	20	20	20
Standard- hälve	5,8 5,6 / 5,3	4,6 / 5,4	4,1	4,6	5,0	4,2	3,9	6,7	5,7

Tabel 4. Kirjutamisosa tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

Tabelist 4 näeme, et 2007. aasta eesti keele kui teise keele riigieksamil saavutasid eksaminandid kirjutamisosa eest keskmiselt 9,0 punkti ehk 45% (standardhälve 5,8), mis on kogu eksami madalaim keskmine näitaja.

Nii nagu kogu eksamitöö ulatuses nii ka kirjutamisosas oli neidude keskmine tulemus parem kui noormeeste keskmine tulemus, vastavalt 54% ja 36%.

Koolitüüpide järgi oli kõrgeim keskmine tulemus gümnaasiumide lõpetajatel – 58%. Seevastu kutseõppeasutuste eksaminandidele käis kirjutamisosa ilmselt üle jõu – nende keskmine tulemus oli 18,0%. Paljud kutseõppeasutuste õpilased olid hoopiski loobunud kirjutamisosa täitmisest. Täiskasvanute gümnaasiumide lõpetajate keskmine tulemus oli samuti väga madal, ulatudes vaid 26 protsendini. Erinevused erinevate koolitüüpide keskmiste tulemuste vahel on statistiliselt olulised.

Kooli asukohatüübi järgi tulemusi vaadates näeme, et statistiliselt oluliselt erinev on teeninduspiirkonnata koolide keskmine tulemus, keskmise soorituse järgi järgnevad maakonnakeskuste, seejärel suurlinnade ning valla- ja väikelinnade koolid, kuid statistiliselt ei ole nende kolme viimatimainitu keskmiste tulemuste omavaheline erinevus oluline.

Näiteid erineva tasemega kirjutamisosa töödest.

Näide 1

I OSA. KIRJUTAMINE

ESIMENE ÜLESANNE

Lugege alljärgnevat kuulutust. Kirjutage vabas vormis avaldus koordinaatorile ja põhjendage, miks olete nõus tegema tasuta tööd ja miks arvate, et olete sobiv kandidaat. Andke teada, millised ülesanded olete nõus enda peale võtma ja miks. Ärge unustage lisada oma kontaktandmeid (**ei pea kirjutama õigeid andmeid**).

Paide Noorsootöökeskus kutsub vabatahtlikke vanuses 16 kuni 20 **väliskülaliste saatjateks** rahvusvahelisel folkloorifestivalil 12.–18. juulini 2007.

Tööülesanded:

- info vahendamine osalejate ja korraldajate vahel
- oma riigi kultuuri tutvustamine ja esindamine
- tõlkimine
- ekskursioonide juhtimine

Töötasu asemel:

- keelepraktika külalistega
- tore seltskond
- uued sõbrad

Ülle Viks, vabatahtlike koordinaator

tel 766 491, e-post uv@hot.ee

Männi tee 51, Paide

Kirjutage selge ja loetava käekirjaga! Kirja nõutav pikkus on umbes 120 sõna.

Kati Kuusk

Kännu 10-8

Kuressaare

Ülle Viks

vabatahtlike koordinaatorile

Männi tee 51

Paide

18. Aprill 2007

Avaldus

Kirjutan Teile sellepärast, et olen leidnud ajalehest kuulutust, kus oli kirjas, et Paide Noorsootöökeskus kutsus vabatahtlikke väliskülaliste saatjateks. Olen väga flegm meelne, kas see sobib minu jaoks ja otsustasin, et jah. Minu oleksin hea meelega teinud tasuta töödeks mis oleks vajad keelepraktikat. Minu arvamus, et olen sobiv kandidaat, sest esiteks min

I OSA. KIRJUTAMINE

olen kakskümmet aastat vana ja mul on juba selline kogemus
olemas. Eluajal suvel töötasin ka väliskülaliste saatjana.
Teiseks, mina olen väga sõbralik ja lahtine inimene, keelele meeldib
suhelda uute inimestega. Oletsin ka hea meelega endale peale
võtnud kõik ülesanded. Tutvustaksin oma riigi kultuuri ja
muudugi esindaksin seda. Oletasin ka kui saaksin ekskursiooni
ka juhtida, sest nagu olen juba öelnud, mul on juba selline
praktika olemas. Müüd on mul kõik. Ootan ka Teie vastust.
Lugupidamisega.

Kati Kuusk

Ärge kirjutage sellest joonest allapoole!

TEINE ÜLESANNE

Lugege väidet. Kirjutage arutlevas vormis, kas olete väitega nõus või mitte. Esitage nii poolt- kui ka vastuargumente.

Elukeskkond on Eestis elamisväärne ja turvaline.

Kirjutage selge ja loetava käekirjaga! Teksti nõutav pikkus on umbes 160 sõna.

Tänapäeval on olemas väga palju inimesi, kes soovivad välis-
maale elama, kuna seal on elukeskkond parem kui Eestis. Aga
on ka inimesi, kes väidavad, et meie riigi elukeskkond on ka
elamisväärne ja turvaline. Mina olen healega nõus aga tahan
esitada nii poolt- kui ka vastuargumente.

Esiteks tahan öelda seda, et mitte inimesed soovivad just
Eestist välismaale elama. Mina ei arva, et mõni välismaale rüü-
saab pakkuda midagi muud ja paremat kui Eesti. Muudugi
mõnedes riikides on parem kliima ja seal on alati see ilus

aga see ei tähenda veel, et seal peavad kõik inimesed elama. Eestis on ju ka igal aastal suveti hea, soe ja päikesepaisteline ilu. Ja sellepärast meie riiki külastavad ka väga palju turiste. Mina ei arva, et nad sõidaksid siia siis kui elukeskkond ei oleks elamuäärne ja turvaline. Mina arvan, et kui inimesed välismaalt soovivad külastada meie riiki siis nad teavad kas siin on turvaline või mitte.

Teiseks tahan öelda seda, et meie riik ja valitsus on teinud kõik, et suure osa kodanikke jääks siia elama, aga mitte välismaal. Mina arvan, miks Eestis on väga turvaline elada, kuna keskkond pakub seda. Võib isegi öelda, et riigikogu ja valitsus teeb kõike selle jaoks, et igal inimesel oleks turvaline.

Lõpuks tahan öelda seda, et elukeskkond Eestis on muidegi elamuäärne ja turvaline. Ja sellepärast siin elavad ja külastavad Eesti väga palju inimesi.

KOMMENTAAR: Mõlemaid ülesandeid on hinnatud kahe hindaja poolt punktidega 9/10 ja 8/9. Esimesest ülesandest on eksaminand saanud aru ja on sooritusega väga hästi hakkama saanud. Kiri on vormistatud korrektselt, keelekasutus on hea, lausestus loogiline. Väljendus on lakooniline, sõnavara küllaltki lai. Esineb üksikuid keelevääratusi, mis ei sega teksti mõistmist (nt osasihitise täissihitise asemel ... olen leidnud kuulutust p.o. ...leidnud kuulutuse. Ka ei kasuta emakeelekõneleja antud juhul täisminevikku. Sama täis- ja osasihitise probleem kordub tekstis veelkord ...oleksin enda peale võtnud kõiki ülesandeid... p.o. kõik ülesanded.). Ka puuduvad tekstist üksikud komad.

Teise ülesande lausestus on mitmekesine. Esineb üksikuid grammatikavigu (nt ühildumises ...külastavad väga palju turiste p.o. külastab väga palju turiste). Eksaminand on ülesande suures osas täitnud, töös on argumentatsiooni ja arutlust, kuid gümnaasiumilõpetaja jaoks jäävad esitatud argumendid kohati pealiskaudseks. Samuti korratatakse pealkirjas olevaid tugiväljendeid ülearu palju, mis segab argumentatsioonikulgu ega ole veenev.

Näide 2

I OSA. KIRJUTAMINE

ESIMENE ÜLESANNE

Lugege alljärgnevat kuulutust. Kirjutage vabas vormis avaldus koordinaatorile ja põhjendage, miks olete nõus tegema tasuta tööd ja miks arvate, et olete sobiv kandidaat. Andke teada, millised ülesanded olete nõus enda peale võtma ja miks. Ärge unustage lisada oma kontaktandmeid (**ei pea kirjutama õigeid andmeid**).

Paide Noorsootöökeskus kutsub vabatahtlikke vanuses 16 kuni 20 **väliskülaliste saatjateks** rahvusvahelisel folkloorifestivalil 12.–18. juulini 2007.

Tööülesanded:

- info vahendamine osalejate ja korraldajate vahel
- oma riigi kultuuri tutvustamine ja esindamine
- tõlkimine
- ekskursioonide juhtimine

Töötasu asemel:

- keelepraktika külalistega
- tore seltskond
- uued sõbrad

Ülle Viks, vabatahtlike koordinaator

tel 766 491, e-post uv@hot.ee

Männi tee 51, Paide

Kirjutage selge ja loetava käekirjaga! Kirja nõutav pikkus on umbes 120 sõna.

Volbri 21

Tartu, 13422

Ülle Viks, vabatahtlike koordinaator

Männi tee 51, Paide

18 aprill 2007

avaldus

Lugesin hiljuti ajalehest „Postimees“ teie kuulutuse ning otsustasin kandideerida töökohale, mida te pakute. Arvan, et olen just see inimene, keda te vajate. Heategemus on mulle alati meeldinud. Ja kuigi olen ainult 18 ja alles lõpetasin keskkooli, tasuta tööga olen üsna palju oma elus kokku puutunud (koolis viie aasta jooksul olen heategemusringi liige). Minu arvates, inimene, kes täiesti tasuta midagi teeb ühiskonnale jaoks, vabastab oma hinge. Samuti ma arvan, et saan selle tööga suurepäraselt hakkama. Näiteks oma riigi kultuuri tutvustamise ja esindamise võin vabalt enda peale võtta, sest kaks aastat järjest olen töötanud suviti reisibüroos. Samamoodi ka ekskursioonide juhtimine vanalinnas

ei tekita probleemi. Ka tõlkimise tegeleksin ka meele, sest valdan kolme keelt: vene (see on mu emakeel), eesti (juba järepeelvest) ning inglise (lõpetasin kursused ja sooritasin eksami 90 punkti peale). Te kindlasti ei kahetse, kui mind tööle võtate. Ja muudugi ka mina ei kahetse, sest töötada torealt seltskonnas, leida uusi sõpru ja saada keelepraktikat minivanusele noorele on huvitav ja kangelik.

Lugupidamisega

Jelena Karu

tel: 59632658

e-post: jeka@hotmail.ee

Ärge kirjutage sellest joonest allapoole!

TEINE ÜLESANNE

Lugege väidet. Kirjutage arutlevas vormis, kas olete väitega nõus või mitte. Esitage nii poolt- kui ka vastuargumente.

Elukeskkond on Eestis elamisväärne ja turvaline.

Kirjutage selge ja loetava käekirjaga! Teksti nõutav pikkus on umbes 160 sõna.

Mist igaüks on mõelnud selle peale, et praegusel ajal on elu hoopis teistsugune, kui näiteks 20-30 aastat tagasi. Maailm on muutunud ohtlikumaks. Paljudes riikides valitseb terrorism ning inimesed surevad iga päev. Ülejäänud riikides on aga teinud probleeme. Kas ka Eesti on neel olemas? Või siis võt saab vabalt öelda, et Eesti elukeskkond on elamisväärne ja turvaline?

Üldiselt olen ma selle väitega nõus. Esiteks, Eesti on rahulik riik, mis ei esita oma naabritele tõsisid pretensioone ning ei võta nungisugustest sõjadest osa. See annab võimalust elamiseks rahulikult

saada haridust, töötada, luua peresid ning kasvatada lapsi.

Teiseks, Eesti riik on vaba. Igaüks on võimeline ise otsustada, mida ta teeb. Meestel ja naistel on võrdsed võimalused. Kes tahab – võib Jumalasse uskuda, kes ei taha, see ei pea. Keegi ei ole sunnitud midagi tegema.

Kolmandaks, Riigikogu koostab oma kodanikkude eest. Valitsevad erakonnad alati viivad läbi erinevaid reforme: tõstavad pensione, alandavad laste toetusi, jne. Lihtsõnaga, püüavad elukeskkonda paremaks muuta.

Ainuke probleem on rahvusvaheline küsimus. See teeb eluatomisfääri füüsiliseks ja närviliseks. Asi on inimestes, kes millelegi pära eest ei taha omavahel läbi saada. Kui eestlased ja venelased rohkem suhtleksid, poleks mingisuguseid rahvusvahelisi probleeme, sest rahvus tegelikult ei määra midagi.

Elukeskkonna elamisväärsust võib saavutada ainult valitsuse ja kodanikkude koostööl. Kui elukeskkond on rahulik ja turvaline, siis paraneb ka majandus. Loodan, et Eesti saab sellega hakkama.

KOMMENTAAR: Esimene ülesanne on hinnatud mõlema hindaja poolt 10 punktiga. Ülesanne on vormistatud nõuetekohaselt, tekst on õige pikkusega. Lausestus on loogiline ja sidus, keelekasutus korrektne ja asjakohane, sõnastus ladus. Tekst on huvitav ja asjakohane. Esineb üksikuid sihitise väärkasutusi ning komavigu, kuid need ei häiri tekstist arusaamist.

Teise ülesande on hindajad hinnanud 9 punktiga. Tekst on sidusalt ja loogiliselt üles ehitatud ja lausestus korrektne ning mitmekesine. Maksimaalset punktisummat ei ole teine ülesanne saanud seetõttu, et esineb keelevigu (...sõjadest p.o. sõdadest, annab võimalust p.o. annab võimaluse, elanikudele p.o. elanikele v. elanikkudele, elukeskkona p.o. elukeskkonna jne).

Vaatamata vigadele on töös avaldatud mõte isikupärane ja seda on väljendatud arusaadavalt ning ladusalt.

Näide 3

I OSA. KIRJUTAMINE

ESIMENE ÜLESANNE

Lugege alljärgnevat kuulutust. Kirjutage vabas vormis avaldus koordinaatorile ja põhjendage, miks olete nõus tegema tasuta tööd ja miks arvate, et olete sobiv kandidaat. Andke teada, millised ülesanded olete nõus enda peale võtma ja miks. Ärge unustage lisada oma kontaktandmeid (**ei pea kirjutama õigeid andmeid**).

Paide Noorsootöökeskus kutsub vabatahtlikke vanuses 16 kuni 20 **väliskülaliste saatjateks** rahvusvahelisel folkloorifestivalil 12.–18. juulini 2007.

Tööülesanded:

- info vahendamine osalejate ja korraldajate vahel
- oma riigi kultuuri tutvustamine ja esindamine
- tõlkimine
- ekskursioonide juhtimine

Töötasu asemel:

- keelepraktika külalistega
- tore seltskond
- uued sõbrad

Ülle Viks, vabatahtlike koordinaator

tel 766 491, e-post uv@hot.ee

Männi tee 51, Paide

Kirjutage selge ja loetava käekirjaga! Kirja nõutav pikkus on umbes 120 sõna.

Teie, Paide Noorsootöökeskuse koordinaator Ülle Viks!
Lugesin ajalehes "Postimees" teie kuulutust, kus oli
öeldud, et otsite vabatahtlikke vanuses 16 kuni
20 väliskülaliste saatjateks. Olen huvitatud
sellisest pakkest. Nagu ma õieti samu aegu
rahvusvaheline folkloorifestival toimub 12.-18
juulini 2007. Mulle sobib see aeg, ning teie
pakutud tööülesanded on huvitavad. Te
pakute info vahendamist osalejate ja
korraldajate vahel, oma riigi kultuuri
tutvustamist ja esindamist. Need on väga
hõlpsad ja terved tööülesanded. Aga mina
deksin nõus töötama tõlkijana või
ekskursioonide juhtina. Ma valdan
vene ja inglise keelt. Eelmisel aastal
õpetasin inglise keele kursused, ning mul

oli praktika ma kõisü Inglismaal kus
 2 aastat eläisü jeres ja õpisü inglise keelt.
 Töö teie juures oleb minie jaoks väga
 hea keelepraktika külalistega, kus ma
 loodan, et tuleb tore seltskond, kus ma
 võin leida uue sõpre.

Vastust ootama jäädes,

Kaia

tel. 7726203

e-post kajal@hot.ee

Ärge kirjutage sellest joonest allapoole!

TEINE ÜLESANNE

Lugege väidet. Kirjutage arutlevas vormis, kas olete väitega nõus või mitte. Esitage nii poolt- kui ka vastuargumente.

Elukeskkond on Eestis elamisväärne ja turvaline.

Kirjutage selge ja loetava käekirjaga! Teksti nõutav pikkus on umbes 160 sõna.

Eesti on minie kodumaa. Igal inimesel, kes elab
 riigis, on õigus saada riigi poolt pakutud
 kõiki võimalisi heas mugavaks, ning turvaliseks
 eluks. Iga üks peab unistab sellest elust
 kus tal oleks kõik, mis tal vaja on. Kõik see
 on selles kas elukeskkond Eestis on elamisväärne
 ja turvaline, või ei ole see nii. Mis muudutab
 sellist mõistust, kas meie elukeskkond on
 elamisväärne siis siin on minie vastus - ei.

Muidegi, riiet poleb oma abi vaesle
 inimestele, invaliididele, ning annab raha
 noortele, et nad saaksid end arendada.
 Riik korraldab igasuguseid üritusi, mis on
 mõeldud noortele, et neil oleks lihtsam
 elus toimida. Aga minu arvates
 sellist abist ei piisa selle jaoks, et võiks
 kindel olla, et meie elukeskkond on
 elamisväärne. Paljudest asjast inimesed
 tunnevad puudust. Tähtsaks on üsna
 vähe, ning selle rohkust ei saa endale
 võtta. Kui puudub sellist küsimust,
 kas meie elukeskkond on turvaline, siis siin
 minu vastus on jah. Meie riik on üsna
 vähe kriminaalne, ning kui meil juhtub
 midagi, siis see on üsna vähe keerdu, kui
 võrrelda teiste riikidega. Minu arvamusel
 selles suhtes poleks hea oma töö.
 Ma arvan, et riik peab rohkem tähelepanu
 pöörama sellele, mis toimub meie elus ja
 millest me tunneme puudust.

KOMMENTAAR: Nii esimest kui teist ülesannet on mõlemad hindajad hinnanud 7 punktiga. Esimene ülesanne on küll vormistatud enamvähem nõuetekohaselt, ülesandest on aru saadud, kuid täitmises on mitmeid puudujääke. Kirjas esineb palju grammatikavigu, mis otseselt küll tekstist arusaamist ei häiri, kuid ei luba seda ka keeleliselt korrektseks nimetada (lugesin ajalehes p.o. ajalehest, õiesti p.o. õigesti, juhtina p.o. juhina, 2 aasta p.o. 2 aastat jne). Lisaks on tekstis kirjavahemärgivigu ning lausejärjevigu.

Teine ülesanne on küll nõutava pikkusega, aga tekst on halvasti struktureeritud. Samuti esineb keelevigu (saaksid end arendama p.o. arendada, sellist abist ei piisa p.o. sellisest või sellest, riigidega p.o. riikidega jne). Tekstis on üleekspluateeritud pealkirjas esinenud väljendid.

Näide 4

I OSA. KIRJUTAMINE

ESIMENE ÜLESANNE

Lugege alljärgnevat kuulutust. Kirjutage vabas vormis avaldus koordinaatorile ja põhjendage, miks olete nõus tegema tasuta tööd ja miks arvate, et olete sobiv kandidaat. Andke teada, millised ülesanded olete nõus enda peale võtma ja miks. Ärge unustage lisada oma kontaktandmeid (**ei pea kirjutama õigeid andmeid**).

Paide Noorsootöökeskus kutsub vabatahtlikke vanuses 16 kuni 20 **väliskülaliste saatjateks** rahvusvahelisel folkloorifestivalil 12.–18. juulini 2007.

Tööülesanded:

- info vahendamine osalejate ja korraldajate vahel
- oma riigi kultuuri tutvustamine ja esindamine
- tõlkimine
- ekskursioonide juhtimine

Töötasu asemel:

- keelepraktika külalistega
- tore seltskond
- uued sõbrad

Ülle Viks, vabatahtlike koordinaator

tel 766 491, e-post uv@hot.ee

Männi tee 51, Paide

Kirjutage selge ja loetava käekirjaga! Kirja nõutav pikkus on umbes 120 sõna.

Männi tee 51, Paide

Eesti

Tallinna

Kaare

Griinaarumi

Julane

Mari Murakas

Virbi 28-209, Tallinna

Paide Noorsootöökeskuse direktorile Üllele Viksile

Avaldus.

Lugeoin Teie kuulutist, et Paide Noorsootöökeskus kutsub vabatahtlike väliskülaliste, et folkloorifestivalil osa võtta. Te pakute ekskursioonide juhtida, vahendada infot osalejate ja korraldajate vahel, tõlkida keelest keelde, illina tunnen huvi oma riigi kultuuri tutvustamisest sellepärast, et tean Eestist väga palju. Ka mul on kogemus ekskursioonide juhtimises. Saan jutustada

Tartu ja Pärnu ajaloo, vana legende. Koik minu elumised vühmad keeulsid meelrasti minu jutustusi. Räägin eesti keeles vabalt, aga tahaksin keelepraktikat veel saada. Meelrasti teen uue sõpru sellepärast, et olen sõbralik inimene ja hea nihtleja. Saame koos kultuuri teadustega oma vahel vahetada ja otsida välja, mis on meie kultuuri vahel sarnasusi.

Loodan, et Te olete nõus mind kutsuma sellepärast, et kultuuri arendamine on kallim, kui töötanu.

18.04.2007

7

Ärge kirjutage sellest joonest allapoole!

TEINE ÜLESANNE

Lugege väidet. Kirjutage arutlevas vormis, kas olete väitega nõus või mitte. Esitage nii poolt- kui ka vastuargumente.

Elukeskkond on Eestis elamisväärne ja turvaline.

Kirjutage selge ja loetava käekirjaga! Teksti nõutav pikkus on umbes 160 sõna.

Tänapäevane Eesti elliline ta on? Kas on võimalik öelda, et elukeskkond on Eestis elamisväärne ja turvaline? Selle väide kohta on nii poolt- kui ka vastuargumente.

Olen siin juba 18 aastat. Ja tunnen end turvaliseks, sellepärast et elan demokraatia riigis ja mul on oma arvamus, mille eest ei saa mind, näiteks, vangla panna või peksta saada. Olen kindel ka ~~täna~~ ^{homme} päevast, sellepärast opin praegu

ja tean, et kõik tuleb korras. Tänapäevase
moto on ainult õppimine. Kes ei õpi, see
ei tunne turvalist, ei mõtle tõsiselt, et
haruta haridus on riigi kingitus! See on
võimalus häid elu tulevikus saada.

On, kahjuks, meie riigi inimesed, kellel ei
ole enam eluväärtust. Need on värsed inimesed,
kellel ei ole kodu, perekonda, tööd. Nendel ei
ole lootust, nad otsivad oma vnnne alkoholili
joonides.

Ja mida teha, et sellega väidega väidega
oleks näus kõik inimesed ja mina, muidugi, ka?
Arvan, et mitte ainult riik, vaid kõik elanikeed
peavad olema lähedad ja aitavad inimesi
väärtuste ja lootuse tagasi saada. Sellega, minu
arvates, algab elukeskkond.

KOMMENTAAR: Nii esimest kui teist ülesannet on hinnatud mõlema hindaja poolt 5 punktiga. Eksaminand on esimesest ülesandest raskustega aru saanud ja see on jäänud suures osas täitmata. Põhiliselt on lihtsalt ümber kirjutatud situatsioonikirjeldus ja alustekst. Väga palju on keelevigu, mis takistavad tekstist arusaamist.

Teisest ülesandest on küll aru saadud, kuid seda ei ole suudetud nõuetekohaselt täita, tekst on kohati seosetu. Väga palju erinevaid grammatika- ja sõnavaravigu, mis takistavad ülesande nõuetele vastavust.

Näide 5

I OSA. KIRJUTAMINE

ESIMENE ÜLESANNE

Lugege alljärgnevat kuulutust. Kirjutage vabas vormis avaldus koordinaatorile ja põhjendage, miks olete nõus tegema tasuta tööd ja miks arvate, et olete sobiv kandidaat. Andke teada, millised ülesanded olete nõus enda peale võtma ja miks. Ärge unustage lisada oma kontaktandmeid (**ei pea kirjutama õigeid andmeid**).

Paide Noorsootöökeskus kutsub vabatahtlikke vanuses 16 kuni 20 **väliskülaliste saatjateks** rahvusvahelisel folkloorifestivalil 12.–18. juulini 2007.

Tööülesanded:

- info vahendamine osalejate ja korraldajate vahel
- oma riigi kultuuri tutvustamine ja esindamine
- tõlkimine
- ekskursioonide juhtimine

Töötasu asemel:

- keelepraktika külalistega
- tore seltskond
- uued sõbrad

Ülle Viks, vabatahtlike koordinaator

tel 766 491, e-post uv@hotmail.ee

Männi tee 51, Paide

Kirjutage selge ja loetava käekirjaga! Kirja nõutav pikkus on umbes 120 sõna.

Lugupidav Ülle Viks.

Ma tahan töötama teie töökuskes, sest mulle alati meeldis töötamine inimega. Väliskülastajad on natuke mulle raske, sest olen harjunud töötama eesti inimega.

Olen nõus kõik teha, aga eriti mulle meeldiks olla ekskursioonijuhiks, sest ma armastan eesti ja tean meie riigist palju huvilisi asju.

Ma olen 18-aastane, mees, õpin ülikoolis, olen töötas ja inimesekalik.

Pikast ülikooli lähen turismajärel, sest armastan välismaad külastama.

Sellel festivalil oleks hea ka oma tõlkimise oskusi kontrollida.

Taan on päris oluline mulle, aga uued sõbrad ja tore seltskond on palju olulisem. Sest nende abiga saan koolis nende riigile ja elati on hea kui sul on tutvused.

I OSA. KIRJUTAMINE

võrkraamat.

Kui teie soovite mind tööle võtta siis minu kontaktid on: tel. _____ mob. _____ email: _____ .com

Ärge kirjutage sellest joonest allapoole!

TEINE ÜLESANNE

Lugege väidet. Kirjutage arutlevas vormis, kas olete väitega nõus või mitte. Esitage nii poolt- kui ka vastuargumente.

Elukeskkond on Eestis elamisväärne ja turvaline.

Kirjutage selge ja loetava käekirjaga! Teksti nõutav pikkus on umbes 160 sõna.

Minu arust elamine Eestis on lihtsalt halb. Eesti ei saa pakkuma kõike võimalusi mis välismaal saab. Muudugi Eesti on muutunud viimastel aastatel hea poole aga rida ei piisa.

Eestis hakkas äki kasvama, eeldatavasti on nüüd võimalus tegutseda kahe teemaga. Rahas on alati hea ja Eesti inimesed hakkasid loodusest hoolitsemas ja riik aitab ka. Turvalisus on kasvunud hagn kõik meie riigis. Meie riik areneb aga see läheb liiga loomaks.

I OSA. KIRJUTAMINE

Meie riik on olnud uue võimalusi ja välismaa
pakkuv selle võimalusi meile, meie lihtsalt koolime
eestist.

Kestkond peab pakuma meile midagi uut, midagi
mis on vabalt välismaal, sest kestkond on huvitatud
meie elamisest eestis, kui inimesed koolivad mis
muutub nende riigikeel ja eestikeel tugeb.

Mõnele inimesele meeldib eestis elada, aga neil on
oma põhjused, mille eesti ei meeldi, me tahame
koolida Inglismaale või Saksamaale, sest neil on
kui õppima. Meie ülikoolid lihtsalt pole samal
tasemel.

KOMMENTAAR: Esimese ülesande on hinnanud erinevad hindajad vastavalt 4 ja 5 punktiga. Tekst on küll nõutava pikkusega, kuid selles on väga palju vigu, mis segavad kohati tekstist arusaamist.

Teise ülesande on mõlemad hindajad hinnanud 4 punktiga. Ülesande sisu on küll teemakohane, kuid tekstis on sedavõrd palju grammatika- ja sõnavaravigu, et need häirivad sisu mõistmist.

3.2. Kuulamisosa

Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava eesti keele (vene või muu õppekeelega koolile) ainekavas sõnastatud õpitulemused eeldavad, et gümnaasiumilõpetaja:

- mõistab dialoogi või monoloogi vormis esitatud kõnet,
- mõistab meedias edastatavat teavet,
- eristab kuulatud teadus-, tarbe-, aime- ja meediatekstis, lühiloengus detaile ja fakte.

Kuulamisosas kontrollitakse järgmisi oskusi:

- kuulnud teksti üldisest mõttest, sõnumist arusaamine,
- kõne olulisemate kohtade mõistmine,
- valikulise info leidmine tekstist,
- kõnes selgelt väljendunud emotsioonide, suhtumiste ja hoiakute eristamine.

Eelnimetatud õpitulemusi kuulamisülesanded ka mõõtsid.

Eesti keele kui teise keele riigieksami kuulamisosa (kirjaliku eksami 2. osa) koosnes, nagu varemategi aastatel, neljast ülesandest, nende lahendamiseks oli tavapäraselt aega 40 minutit. Tekstide teemad vastasid õppekava nõuetele (kooliteemaatika, sport, loodus ja huvialad, reisimine, karjäär jne), kasutati emakeelse keelekasutaja (diktori) poolt sisseloetud eri tüüpi tekste: monoloogi, lühemaid ja pikemaid intervjuusid.

Ülesandetüübid ei erinenud varasematest aastatest. Esindatud olid valikvastusküsimustega ülesanded (**esimene** ja **teine**), **kolmandaks** ülesandeks oli veidi pikem dialoog, kust tuli tabada lünka sobiv sõna ja **neljas** ülesanne nõudis otsustamist, kas monoloogis esitatud väide on õige või vale.

	Üldine M/N	Gümnaasium/ Täiskasvanute gümnaasium	Kutse- õppe- asutus	Suur- linna kool	Maa- konna- kesku- se kool	Valla- ja väike- linna kool	Teenin- duspiir- konnata kool	Eesti õppe- keelega kool	Vene õppe- keelega kool
Eksami- nandide arv	4821 2357 (48,9%) / 2464 (51,1%)	3252 (67,5%) / 143 (3,0%)	1424 (29,5%)	2322 (71,8%)	153 (4,7%)	401 (12,4%)	360 (11,1%)	81 (1,7%)	4724 (98,0%)
Keskmine tulemus	13,5 (67,5%) 12,7 (63,5%) / 14,2 (71,0%)	15,2 (76,0%) / 10,3 (51,5%)	9,9 (49,5%)	15,0 (75,0%)	16,3 (81,5%)	14,5 (72,5%)	16,8 (84,0%)	16,0 (80,0)	13,4 (67,0%)
Keskmise tulemuse usaldus- vahemik	13,3–13,6 12,5–12,9/ 14,0–14,4	15,0–15,3/ 9,5–11,1	9,7– 10,1	14,8– 15,2	15,8– 16,8	14,1– 14,9	16,5– 17,1	15,2– 16,8	13,3– 13,6
Madalaim tulemus	0 0 / 2	2 / 2	0	2	8	2	5	7	0
Kõrgeim tulemus	20 20 / 20	20 / 20	20	20	20	20	20	20	20
Standard- hälve	4,6 4,6 / 4,5	3,8 / 4,9	3,9	3,9	3,1	3,8	2,8	3,7	4,6

Tabel 5. Kuulamisosa keskmised tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

Kuulamisosa keskmine tulemus oli 13,5 punkti ehk 67,5% (vt tabel 5). Kõrgeimad tulemused kuulamisosa eest olid 20 punkti e 100% ning madalaimad 0 punkti.

Kuulamisosa 1. ülesande lahendusprotsent oli 72,3%. Lihtsaimaks osutus 2. ülesanne sooritusega 76,8%, raskeimaks aga 3. ülesanne, millele õigesti vastanute protsent oli 54,7. Neljanda ülesande lahendusprotsent oli 65,8%.

Võrreldes 2006. aastaga oli 2007. a eksami kuulamisosa ülesannete keskmistes soorituskeskustes suuremaid erinevusi. Kuulamisosa ülesannetest oli probleemikaim 4. ülesanne, mille eristusjõud üksikküsimuse tasandil varieerus suuresti. Kõige enam probleeme tekitas 4. ülesande 3. küsimus, kus kuulamistekstis räägiti Odessa ausammaste ja hoonete halvast olukorrast. Väide 18. *Odessa ausambad ja monumendid olid üsna halvas seisukorras ...* osutus aga valeks. Osa ja terviku probleem on aga enam filosoofiline kui keeleline küsimus. Kuulamisosa 4. ülesanne on aga tervikuna koostatud nii, et selle üldine eristusvõime on vaatamata 3. küsimusele siiski kokkuvõttes hea.

Madal oli ka 2. ülesande 8. küsimuse eristusjõud.

Viljandis kulus tal vaba aeg

- A. *huvilistele luuleõhtuid korraldades*
- B. *raamatukogus kirjandust lugedes*
- C. *kohalikus teatris etendusi vaadates.*

Õige oli vastusevariant B.

Kuulamisosa 3. ülesande suhteliselt madal tulemus tundub olevat seotud eksaminandide kirjutamisoskuse probleemidega, kuna nimetatud ülesanne nõudis lünka õige (ja õiges vormis) sõna kirjutamist. Samas ei tohiks suhteliselt lihtsate sõnade või fraaside lünka kirjutamine valmistada gümnaasiumilõpetajatele olulisi raskusi.

Nii nagu kirjutamisosa nii ka kuulamisosa keskmine tulemus oli neidudel veidi parem kui noormeestel – õigete lahenduste protsent oli vastavalt 71,0 ja 63,5 (vt tabel 5).

Koolitüübist sõltuvalt osutus ka kuulamisosas kõige paremaks gümnaasiumide lõpetajate keskmine tulemus – 76,0%. Tunduvalt kesisemad olid täiskasvanute gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste lõpetajate tulemused – vastavad keskmised 51,4% ja 49,5%, statistiliselt kahe viimase tulemuse omavaheline erinevus oluline ei ole.

Kooli asukohatüübi järgi keskmisi tulemusi vaadeldes näeme, et järgnevus on sama mis kirjutamisosa puhul: teeninduspiirkonnata koolid, maakonnakeskuste koolid, suurlinnade koolid, valla- ja väikelinnade koolid. Samas keskmiste tulemuste usaldusvahemikke jälgides näeme, et erinevus teeninduspiirkonnata koolide ja maakonnakeskuste koolide vahel ei ole statistiliselt oluline (usaldusvahemikel on kattuvuspiirkond), statistiliselt oluline on aga nende erinevus ülejäänud kahe asukohatüübi kooli tulemustest ning statistiliselt oluline on ka nende kahe viimatimainitu omavaheline erinevus.

3.3. Lugemisosa

Ainekavas kirjeldatud õpitulemused eeldavad, et gümnaasiumilõpetaja

- loeb eesmärgipäraselt, mõistab loetu sisu,

- eristab teadus-, meedia-, aime- ja ilukirjandustekstis olulist teavet ebaolulisest,
- leiab teavet juhistest, eeskirjast, seadusest, kuulutusest,
- loeb tundmatut teksti sõnaraamatu abil.

Lugemisosa koosnes 2007. a eksamil tavapäraselt kolmest ülesandest, mille lahendamiseks oli aega 50 minutit. Lugemisosa keskmine sooritus oli 13,9 ehk 69,5%, standardhälve 5,2 (vt tabel 6), olles nii kõigi osade kõrgeim. Lugemisosa individuaalsed tulemused ulatusid minimaalsest 0 punktist kuni maksimaalse 20 punktini.

Lugemisosa **esimene ülesanne** nõudis valikutena antud väidetele vastava info leidmist tekstist. **teine ülesanne** nõudis detailset lugemist, et otsustada, millise lõigu kohta esitatud väide käib ning **kolmas ülesanne** nõudis tekstist väljalõigatud lõikude tagasisobitamist teksti.

Ülesannete raskusastmed ei erinenud 2007. a eksamitöös olulisel määral üksteisest, keskmine sooritus püsis 70% piires.

Üksikküsimustest oli keerukaim 1. ülesande 3. küsimus, kus lugejal tuli valida järgnevate variantide vahel:

- A. Benno hoolitseb uhkes kodus külaliste eest, kui Anne Venemaal kontserte annab.
- B. Anne maja on välimusest nii uhke, et seda võib pidada staarile igati sobivaks.
- C. Anne ja Benno on rahul, et suutsid omal ajal uhke maja ehitamise plaanist loobuda.

Variantide valiku aluseks oli tekstilõik:

Maja Rocca al Mares särab tuledes. Külalisi võetakse seal alati vastu suurejooneliselt. Selle eest kannab hoolt Anne Veski abikaasa ning eluaegne mänedžer Benno. Kui naine kihutab mööda Venemaa avarusi, siis peab keegi teda kodus olles toetama ja poputama. Kohv voodisse, auto ukse ette, toidud staari soove arvesse võttes värsked ja kalorivaesed. Kuigi olgu kohe öeldud, et Veski kodus ei teki küll tunnet, et siin elab kuulus staar. "Kui me oleksime esimest arhitekti kuulanud, siis oleks meil kolmekordne tornidega maja ja me istuksime praegu klaaspõrandal, mille all ujusid kalad," naerab Anne kogu südamest. "Aga milleks meile see? Õnneks sattusime enne ehitama hakkamist Soome kontserdireisile ja põhjanaabrite ökonoomsus ning tagasihoidlikkus hakkasid meile silma. Nii tegimegi oma maja projekti ümber."

Eksaminandid kippusid valima vastuseks õige variandi C asemel varianti A.

Lugemisosa ülesannete eristusvõime oli stabiilne ja hea, erilisi kõikumisi ülesannete eristusvõimes ei olnud. Lugemiseks valitud tekstid olid ea- ja ajakohased ning huvitavad ja vastasid ainekava temaatikale.

	Üldine M/N	Gümnaasium/ Täiskasvanute gümnaasium	Kutse- õppe- asutus	Suur- linna kool	Maa- konna- kesku- se kool	Valla- ja väike- linna kool	Teenin- duspiir- konnata kool	Eesti õppe- keelega kool	Vene õppe- keelega kool
Eksami- nandide arv	4821 2357 (48,9%) / 2464 (51,1%)	3252 (67,5%) / 143 (3,0%)	1424 (29,5%)	2322 (71,8%)	153 (4,7%)	401 (12,4%)	360 (11,1%)	81 (1,7%)	4724 (98,0%)
Keskmine tulemus	13,9 (69,5%) 13,0 (65,0%) / 14,8 (74,0%)	15,8 (79,0%) / 10,7 (53,5%)	9,9 (49,5%)	15,6 (78,0%)	16,9 (84,5%)	15,3 (76,5%)	17,1 (85,5%)	16,5 (82,5%)	13,8 (69,0%)
Keskmise tulemuse usaldus- vahemik	13,7–14,0 12,7–13,2 / 14,6–14,9	15,6–15,9 / 9,9–11,6	9,6– 10,1	15,4– 15,8	16,4– 17,5	14,9– 15,7	16,8– 17,5	15,6– 17,4	13,7– 14,0
Madalaim tulemus	0 0 / 0	0 / 2	0	0	2	2	1	1	0
Kõrgeim tulemus	20 20 / 20	20 / 20	20	20	20	20	20	20	20
Standard- hälve	5,2 5,3 / 4,9	4,2 / 5,1	4,7	4,3	3,5	4,4	3,2	4,1	5,2

Tabel 6. Lugemisosa keskmised tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

Noormeeste tulemus oli taas madalam, ulatudes 65%ni (vt tabel 6); neidude tulemus lugemisülesannete eest tervikuna oli parem – 74%. Keskliste tulemuste usaldusvahemik näitab, et erinevus neidude ja noormeeste keskmiste tulemuste vahel on statistiliselt oluline.

Koolitüübiti on ka kuulamisosas gümnaasiumide lõpetajad keskmise tulemusega 79% paremad täiskasvanute gümnaasiumide lõpetajatest (keskmine sooritus 53,5%) ning kutseõppeasutuste eksaminandidest (keskmine sooritus 49,5%). Statistiliselt oluliselt erinev teistest on gümnaasiumide lõpetajate keskmine tulemus, ülejäänud kahe grupi erinevus teineteisest statistiliselt oluline ei ole.

Keskmised tulemused lugemisosas kooli asukohatüübiti järjestusid nii nagu kirjutamis- ja kuulamisosaski, kuid siin joonistuvad välja kaks statistiliselt oluliselt erinevat gruppi – teeninduspiirkonnata koolid ja maakonnakeskuste koolid tugevamas grupis, suurlinnade koolid ning valla- ja väikelinnade koolid nõrgemas grupis. Oma suuruselt on grupid väga erinevad, tugevam grupp moodustab 15,8% eksaminandidest, nõrgem 84,2%.

3.4. Keelestruktuuriosa

Lugemisoskusega ühitatud keelestruktuuriosa ülesanded kontrollisid traditsiooniliselt sõnavara ja grammatiliste seoste tundmist. Aega oli kahe ülesande lahendamiseks tavapäraselt 40 minutit. Ülesannete tekstid olid hästi valitud, huvitavad ja jõukohased.

Hästi toimis tugevamate ja nõrgemate eksaminandide eristajana 2. ülesanne.

Esimese, valikvastusküsimustega **ülesande** valikud olid küll üsna tavapärased, kuid sõnaliigilisuse poolest keeleõppijale üsna rasked, samuti eeldas ülesanne ka lauseseste tundmist. Ülesandes tekitas eksaminandides segadust 5. küsimus. Kuid samas ei olnuks see heale keeletundjale üle jõu käiv, kuna verbi infinitiivi vorm lubas kasutada pakutud variantidest ainult ühte (varianti A):

Multilingua keelekeskuse juhataja Malle Nei sõnul tegi selle ettevõtmisega algust üks julge õpetaja, kes (5)..... inglasega uut laadi keeleõpet proovima.

5. A nõustus **B** keeldus **C** katsus **D** püüdis

Samuti eksitas eksaminande 1. ülesande 9. küsimus:

Keeleõpetaja peab Skype'i vahendusel antavas tunnis eriti pingutama, et end arusaadavalt väljendada – kehakeelt ju (9) võtta ei saa.

9. A kasuks **B** näiteks **C** appi **D** hätta

Õige variant oli C, kuid võrdselt pakuti ka variante A ja B.

Teises ülesandes tuli eksaminandidel ühendada sobivad lauseosad. Kaks lauselõppu olid ülearused.

Suhteliselt keerukamaks osutus struktuuriiosa esimene ülesanne. Mõlema ülesande eristusvõime oli aga väga hea.

	Üldine M/N	Gümnaasium/ Täiskasvanute gümnaasium	Kutse- õppe- asutus	Suur- linna kool	Maa- konna- kesku- se kool	Valla- ja väike- linna kool	Teenin- duspiir- konnata kool	Eesti õppe- keelega kool	Vene õppe- keelega kool
Eksami- nandide arv	4821 2357 (48,9%) / 2464 (51,1%)	3252 (67,5%) / 143 (3,0%)	1424 (29,5%)	2322 (71,8%)	153 (4,7%)	401 (12,4%)	360 (11,1%)	81 (1,7%)	4724 (98,0%)
Keskmine tulemus	13,2 (66%) 12,1 (60,5%) / 14,2 (71%)	15,2 (76%) / 9,7 (48,5%)	9,0 (45%)	15,0 (75%)	16,3 (81,5%)	14,8 (74,%)	16,6 (83%)	15,4 (77%)	13,2 (66%)
Keskmise tulemuse usaldus- vahemik	13,1–13,4 11,9–12,4 / 14,0–14,4	15,0–15,3 / 8,9–10,6	8,8–9,2	14,8– 15,2	15,8– 16,9	14,4– 15,2	16,2– 16,9	14,4– 16,5	13,0– 13,3
Madalaim tulemus	0 0 / 0	0 / 0	0	0	6	3	4	4	0
Kõrgeim tulemus	20 20 / 20	20 / 20	20	20	20	20	20	20	20
Standard- hälve	5,3 5,4 / 5,0	4,3 / 5,6	4,6	4,4	3,4	4,3	3,4	4,6	5,3

Tabel 7. Keelestruktuuriiosa keskmised tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

Nagu võime tabelist 7 näha, oli 2007. a keelestruktuuriülesannete keskmine tulemus 13,2 punkti ehk 66%, kõrgeim tulemus oli 20 ning madalaim 0 punkti, standardhälve 5,3.

Ka selles eksamiosas oli neidude keskmine tulemus (71%) parem kui noormeeste keskmine tulemus (60,5%), erinevus nende tulemuste vahel on statistiliselt oluline.

Koolitüübiti keskmisi tulemusi vaadates näeme jällegi, et parim tulemus on gümnaasiumide lõpetajatel – 76%, statistiliselt oluliselt erineva grupi moodustavad koos täiskasvanute gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste lõpetajate tulemused, vastavalt 48,5% ja 45%.

Ka kooli asukohatüübiti jääb järjestus samaks nagu eelmistes osades, moodustades keskmiste tulemuste alusel kaks statistiliselt oluliselt erinevat gruppi – tugevam teeninduspiirkonnata koolide ja maakonnakeskuste koolide grupp ja nõrgem suurlinnakoolide ning valla- ja väikelinnakoolide grupp.

3.5. Suuline osa

Vastavalt põhikooli ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale peab gümnaasiumilõpetaja suutma edastada kirjaliku ja suulise teksti sisu, teha kokkuvõtet, koostada kõnet ning jutustada pildi või pildiseeria järgi. Suulise osa kestuseks on 20 minutit. Suuline osa koosnes järgmistest osadest: 1) sissejuhataav vestlus; 2) pildi kirjeldamine ja täpsustavatele küsimustele vastamine; 3) diskussioon; 4) otsustamine.

Nagu varasematelgi aastatel, kasutati suulises osas lähtematerjalina teemakohaseid fotosid ning eksaminandidel tuli nimetatud teemal oma seisukohti väljendada ning teise ülesande puhul vestluskaardil etteantud küsimuste abil diskuteerida. Rääkimisosa toetavad pildid olid teemakohased ja dünaamilised ning pakkusid kõnelemiseks piisavalt tuge.

Rääkimisosa hindamisel arvestati

- 1) ülesannete täitmist: kontekstisobivust; täpsust; tasemele vastavust;
- 2) järgmisi kõne aspekte: interaktiivset kommunikatsiooni ehk oskust vestluses infot vahetada ja vestluspartnerit veenda; sõnavara mitmekesisust; kõne rütmi ja struktuuri sujuvust, loomulikkust ja selgust; grammatika valdamist ja keelelist sidusust; häälduses lausetasandi prosoodilisi vahendeid – lauserõhke, intonatsiooni, fraseerimist jms.

	Üldine M/N	Gümnaasium/ Täiskasvanute gümnaasium	Kutse- õppe- asutus	Suur- linna kool	Maa- konna- kesku- se kool	Valla- ja väike- linna kool	Teenin- duspiir- konnata kool	Eesti õppe- keelega kool	Vene õppe- keelega kool
Eksami- nandide arv	4821 2357 (48,9%) / 2464 (51,1%)	3252 (67,5%) / 143 (3,0%)	1424 (29,5%)	2322 (71,8%)	153 (4,7%)	401 (12,4%)	360 (11,1%)	81 (1,7%)	4724 (98,0%)
Keskmine tulemus	13,4 (67%) 11,7 (58,5%) / 15,1 (75,5%)	15,8 (79%) / 10,9 (54,5%)	8,3 (41,5%)	15,7 (78,5%)	15,5 (77,5%)	15,4 (77%)	17,0 (85%)	14,6 (73%)	13,4 (67%)
Keskmise tulemuse usaldus- vahemik	13,3–13,6 11,4–11,9 / 15,0–15,3	15,6–15,9 / 9,9–11,8	8,1–8,6	15,6– 15,9	14,8– 16,2	15,0– 15,8	16,7– 17,3	13,4– 15,8	13,3– 13,6
Madalaim tulemus	0 0 / 0	0 / 0	0	0	2	1	2	3	0
Kõrgeim tulemus	20 20 / 20	20 / 20	20	20	20	20	20	20	20
Standard- hälve	5,6 6,0 / 4,7	3,9 / 6,1	5,5	3,8	4,5	4,2	3,3	5,4	5,6

Tabel 8. Suulise osa keskmised tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

Tabelist 8 näeme, et eksami suulise osa keskmine tulemus oli 13, 4 punkti ehk 67%, standardhälve 5,6. Maksimaalse punktiarvu saanute hulk oli rääkimisosas suhteliselt kõrge.

Nii nagu eksami muudegi osade puhul, saavutasid neid ka rääkimisosas noormeestest paremad tulemused, neidude keskmine tulemus oli 15,1 punkti ehk – 75,5% ja noormeestel 11,7 punkti ehk 58,5%.

Koolitöö järgi keskmisi tulemusi vaadates näeme, et ka siin edastavad gümnaasiumide lõpetajad oma tulemustega täiskasvanute gümnaasiume ja kutseõppeasutusi, keskmised sooritusprotsendid vastavalt 79%, 54,5% ning 41,5%. Kõik keskmiste tulemuste erinevused koolitöö järgi on statistiliselt olulised.

Kooli asukohatöö järgi keskmisi tulemusi vaadates näeme, et statistiliselt oluliselt erineva grupina eralduvad vaid teeninduspiirkonnata koolide tulemused (keskmine sooritusprotsent 85), ülejäänud koolid oma keskmistelt tulemustelt statistiliselt oluliselt üksteisest ei erine.

4. Kokkuvõtteks

Ülesehituselt ei erinenud 2007. a eksamitöö põhimõtteliselt varasemate aastate eksamitöödest. Viimase nelja aasta jooksul on eksami keskmine tulemus ja ka osaoskuste keskmised tulemused (vt tabel 2 ja 9) püsinud praktiliselt samal tasemel, muutused on pigem marginaalset laadi. Pidevalt on enim raskusi tekitav kirjutamisosa ning kuulamisosa lünkülesanne, mis eeldab kirjutamist.

	2004	2005	2006	2007
Kirjutamisosa	8,3	8,4	9,2	9,0
Kuulamisosa	13,8	13,1	13,8	13,5
Lugemisosa	15,2	14,8	15,0	13,9
Keelestruktuuriosa	13,7	12,8	12,3	13,2
Suuline osa	13,2	12,9	13,0	13,4

Tabel 9. Eksamiosade keskmiste tulemuste võrdlus aastail 2004–2007

Kuna 2007. a osutus osaoskustest jällegi nõrgimaks kirjutamisosa tulemus (vt ka joonist 5 kokkuvõtte lõpus), tuleb koolides kindlasti pöörata senisest enam rõhku tekstiloomele, erinevate tekstitüüpide kirjutamise harjutamisele, pidades silmas riikliku õppekava eesti keele ainekavas nõutud õpitulemusi. Õpilastel on võimalik harjutada ülesandetüüpe, mis on eksamil esinenud, harjutada väljendama oma mõtteid, arvamusi ja seisukohti kirjasõnas, täitma tööjuhendeid, kirjaliku teksti vormistamisoskust, õiget registrivalikut. Oluline on oskus kirjutada sidusalt, loogiliselt, arusaadavalt ja eesmärgipäraselt, kasutades omandatud sõnavara grammatiliselt õigesti. 2007. a olid eksaminandid kirjutamisoskuses niivõrd ebakindlad, et paljud neist ei üritanudki pikemat kirjutamisülesannet täita.

Kuulamisoskuse arendamiseks tuleb kuulata erinevat tüüpi tekste ning rohkem harjutada lünkülesannete täitmist, mis nõuavad enamasti (eriti avatud lünk) kui valiku tegemist kas õige-vale või mitme valiku vahel, edukamad on õppurid, kelle kirjutamisoskus on parem.

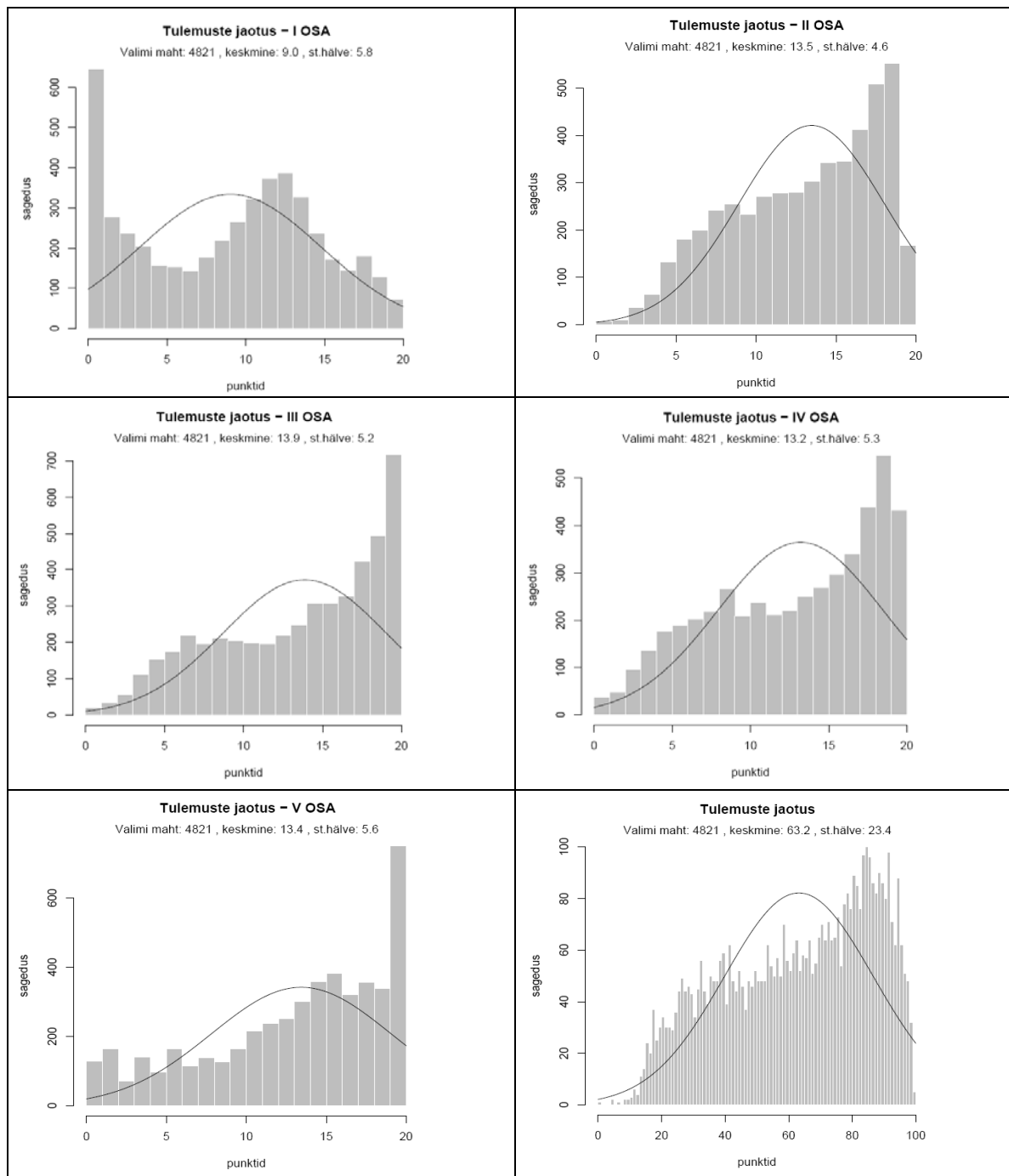
Kuigi 2007. a lugemisülesannete täitmise keskmine sooritusprotsent jäi 70 lähedale, on vaja keeleoskuse arendamiseks lugeda erinevat tüüpi tekste ning harjutada erinevat tüüpi ülesandeid. Kasulikud on sobitus-

ülesanded (vt 2007. a lugemisosa 2. ja 3. ülesanne). Seni pole eksamitöodes kontrollitud sõnaraamatu kasutamise oskust (sõnade ja nende ükskeelses sõnastikus oleva definitsiooni kokkusobitamine), mis on aga väga vajalik oskus ning vajab kindlasti harjutamist.

Grammatikaharjutused on ilmselt kõige harjumuspärasem osa keeleõpetusest, kuid oluline on erinevaid struktuure harjutada kasutama tervikteksti kontekstis ning kirjutamisülesannete kaudu.

Vaadates veel eksami keskmisi tulemusi tõdeme, et koolitööbiti näitavad kutseõppeasutuste lõpetajad väga kesist keeleoskust (vt tabelid 3–8). Kindlasti on sellise olukorra põhjused nii suhteliselt väiksemas eesti keele tundide arvus kutseõppeasutustes kui ka õpilaskonna huvides, vajadustes ning suundumustes. Siit võib teha järelduse, et kutseõppeasutuste riigikeele õpetuse korraldus vajab muutmist, praegune õppekorraldus eesti keele oskuse paranemist ei soosi. Mõistagi ei puuduta eelöeldu kõiki kutseõppeasutusi, kuid üldine tendents näitab siiski olukorra korrastamise vajadust, seda enam, et vastav tendents ei ole uus ning sellele on tähelepanu juhitud ka varem. Tabelites 3–8 kajastuv peaks panema mõtlema eesti keele kui teise keele õpetamise olukorra parandamise hädavajalikkusele kutseõppeasutustes.

Kooli asukohatööbiti on paremad tulemused saavutatud lisaks teeninduspiirkonnata koolidele ka maakonna-keskuste koolides (vt tabelid 3–8), kuid nimetatud koolides õppis 2007. a eksaminandidest vaid 15,8%, valdav enamus vene õppekeelega päevase õppevormiga gümnaasiume asuvad suurlinnades (haridusministri 16. novembri 2006. a määruse nr 40 „Õpitulemuste välishindamise põhimõtted, riigieksamitööde, põhikooli lõpueksamitööde ja üleriigiliste tasemetööde koostamise, hindamise ja tulemuste analüüsi alused“ §17 lõike 2 kohaselt Tallinn, Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve), kust 2007. a eksamil osales 71,8% kõikidest eksaminandidest.

Joonis 5. Eesti keele kui teise keele riigieksami tulemused eksami osade kaupa ja terviktoona